

Evaluering af
Udvikling af frivillighed blandt
danskere med anden etnisk
baggrund end dansk

- et projekt drevet af
KFUM's Sociale Arbejde i Danmark

Udarbejdet af
Mette Hjære og Ole Christian Madsen
Center for frivilligt socialt arbejde
august 2009

Indholdsfortegnelse:

Indholdsfortegnelse:.....	2
Indledning og baggrund.....	3
Metode	3
Del 1. Resultater fra spørgeskemaundersøgelsen.....	5
Brugerne.....	5
Frivillige.....	7
Rekruttering.....	8
Samarbejde og erfaringsudveksling.....	10
Gode råd	10
Betydning af projektet.....	11
Del 2. Opfølgning på målsætninger	12
Formål 1: Øge antallet af frivillige danskere med anden etnisk baggrund	12
Frivilligparadokset	14
Formål 2: Formidle/udveksle viden	15
Formål 3: Fremme samarbejdet lokalt.....	17
Formål 4: Skabe værdige kår	18
Opsamling og konklusion.....	19
Bilag	21
Bilag 1 Har I et ønske om at få flere brugere med anden etnisk baggrund end dansk? Hvorfor ikke?	21
Bilag 2 Har I konkret taget nogle initiativer, for at få flere brugere med anden etnisk oprindelse end dansk, de sidste 5 år?	21
Bilag 3 Hvilke fordele kan det give for en cafe/værested at have brugere med anden etnisk baggrund end dansk?.....	21
Bilag 4 Hvilke udfordringer kan det give for en cafe/værested at have brugere med anden etnisk baggrund end dansk?.....	22
Bilag 5 Hvorfor har I ikke taget nogen initiativer?	24
Bilag 6 Hvilke initiativer/aktiviteter har I taget?	24
Bilag 7 Hvordan rekrutterer I generelt jeres frivillige medarbejdere?	25
Bilag 8 Har I nogle gode ideer/råd til, hvordan man kan øge interessen for frivillighed blandt etniske minoriteter?	25

Indledning og baggrund

Denne rapport er en evaluering af projektet ”Udvikling af frivillighed blandt danskere med anden etnisk baggrund end dansk”, som KFUM’s Sociale Arbejde i Danmark (herefter KSA) igangsatte i august 2004. Projektet er opbygget omkring følgende formål:

- At øge antallet af frivillige danskere med anden etnisk baggrund end dansk
- At indsamle og formidle lederes og frivilliges viden om, hvordan man skaber rum til og mulighed for, at danskere med anden etnisk baggrund end dansk kan indgå på en ligeværdig måde i det frivillige sociale arbejde, så samarbejdet bliver til glæde for alle parter
- At skabe partnerskaber lokalt, som fremmer samarbejdet mellem de sociale institutioner og grupperne af danskere med anden etnisk baggrund end dansk
- At medvirke til at skabe værdige kår for danskere med anden etnisk baggrund end dansk.

Disse fire formål har været gennemgående i alle projektets fem leveår. Som de står beskrevet, har de en mere overordnet karakter, men igennem projektforsløbet har de udkrystalliseret sig i flere konkrete mål, og er i den forstand blevet mere ”operationaliserbare”. Blandt de mere konkrete mål kan nævnes, at der *etableres projekter* og dannes *netværksgrupper* i tilknytning til de sociale cafeer, væresteder og genbrugsbutikker, som fremmer frivilligheden blandt de brugere, der har en anden etnisk baggrund end dansk, at der *udvikles nye veje til rekruttering af målgruppen*, at der *udvikles metoder til et frugtbart samspil i frivilligruppen*.

Denne evaluering vil have fokus på de ovenstående mål, hvoraf nogle dog ikke har eksisteret så længe. Formålet med evalueringen er at indsamle viden om, hvor meget og hvordan der er blevet arbejdet med de forskellige mål for på den baggrund at give KFUM’s Sociale Arbejde et grundlag at vurdere projektets videre udvikling ud fra. Evalueringen vil således både have et konstaterende, objektivt sigte, men også forholde sig mere kvalitativt/subjektivt til projektets mål. Samtidig forsøger evalueringen også at formidle både de gode og mindre gode erfaringer.

Metode

Evalueringens data er fremkommet gennem forskellige kilder:

- en online spørgeskemaundersøgelse blandt ledere af cafeer og væresteder

- to gruppeinterview med caféledere
- besøg i tre cafeer
- informationer hentet i diverse interne statusrapporter og beskrivelser
- kort interview med formænd for fire cafeer/væresteder

Tilsammen har disse undersøgelser således dannet baggrund for nærværende rapport – de primære kilder har dog været spørgeskemaundersøgelsen samt gruppeinterviewet med de fire cafeledere.

Onlineundersøgelse

Onlineundersøgelsen havde til formål at få en så bred og dækkende viden som muligt om fakta og erfaringer med inddragelse af danskere med anden etnisk baggrund end dansk i det frivillige arbejde i KSA's cafeer og væresteder. Samtidig skulle den fungere som en inspirator og guide for gruppeinterviewet ved at udpege områder, det var interessante og relevante at forfølge nærmere.

Spørgeskemaet blev konstrueret som et almindeligt spørgeskema og blev sendt med mail til lederne i alle sociale cafeer og væresteder. Af 29 udsendte onlinespørgeskemaer blev 20 besvaret – hvilket giver en svarprocent på 69. Dette er en svarprocent, der kan give nogle mangler i forhold til det samlede billede af cafeer og væresteder – og derfor skal der altid tages et vist forbehold i en samlet tolkning af oplysningerne. Umiddelbart ser det dog ikke ud til, at de, der ikke har svaret adskiller sig væsentligt fra dem, der har besvaret (f.eks. i forhold til geografisk placering og størrelse), således at billedet ville have set meget anderledes ud, havde de deltaget i undersøgelsen.

Gruppeinterview

Der blev gennemført to gruppeinterview med hver to cafeledere. Cafelederne blev udvalgt ud fra et eller flere af følgende kriterier:

- mange brugere med anden etnisk baggrund (cafeerne har mellem 30 – 80 etniske brugere dagligt)
- erfaringer med inddragelse af etniske minoriteter i det frivillige arbejde
- indgående kendskab til indsatsområdet og projektet.

Gruppeinterviewet havde overordnet set det samme udgangspunkt som onlineundersøgelsen, men med fokus på at få præciseret udfordringer og muligheder og få diskuteret, hvad der ”virker og ikke virker”.

Del 1. Resultater fra spørgeskemaundersøgelsen

I denne del fremlægger vi data fra undersøgelsen – primært onlineundersøgelsen, men der inddrages også viden fra interviewene. Projektets primære målgruppe er brugere med anden etnisk baggrund end dansk, men for at kunne få en bredere forståelse har vi også spurgt ind til den mere generelle brugerkreds og udfordringer.

Brugerne

Fra de 19 caféer og væresteder, der har besvaret spørgsmålet om brugerne i onlineskemaet, oplyses det, at der i alt er 2677¹ brugere, hvoraf 545 er mennesker med en anden etnisk baggrund end dansk, hvilket svarer til 20 %.

Status om brugerne			
Svar	Gennemsnit	Total	Respondenter
Hvor mange brugere har I? (cirka)	140,89	2.677	19
Hvor mange af brugerne har en anden etnisk oprindelse end dansk? (cirka)	28,68	545	19
Svar			19
Ikke svaret			1

Tallene giver dog ikke et entydigt billede af fordelingen af brugere med anden etnisk baggrund end dansk, der varierer meget mellem de forskellige cafeer. Således varierer antallet fra 1 til 200, og halvdelen af denne brugergruppe er fordelt på kun 2 cafeer/væresteder. Halvdelen af cafeerne har under 11 brugere med anden etnisk baggrund end dansk. Fordelingen ser ud således:

¹ Der er i undersøgelsen ikke taget forbehold for de forskellige måder at opgive antallet af brugere på.

Antal brugere med anden etnisk baggrund end dansk	I antal cafeer
1	1
4	2
5	2
7	3
10	2
15	2
20	1
25	2
35	1
70	1
80	1
200	1

Lederne af cafeerne blev i spørgeskemaet spurgt, hvorvidt de ønskede at få flere brugere med anden etnisk baggrund end dansk. 45 % svarede 'ja', 25 % 'ved ikke', mens 30 % svarede 'nej'. Begrundelserne for, at de ikke ønskede flere bundede i flere forhold, men det nævnes af flere, at der allerede er en god ligevægt mellem de forskellige målgrupper².

Der synes derved at være en bevidsthed om, at mangfoldighed i brugergruppen er vigtig i forhold til integration/inklusion, men at der også er en grænse for, hvor mange af én etnicitet et værested kan rumme. Samtidig er der også en bevidsthed om, at cafeernes målgruppe er forskellige sociale udsatte mennesker – uanset etnicitet eller som det blev udtrykt af en anden leder:

Kommunen er meget opmærksom på, at stedet skal være målrettet alkoholmisbrugere.

Knap halvdelen af cafeerne har imidlertid i løbet af de sidste 5 år taget forskellige initiativer til at få flere etniske brugere, og her spiller især kommunale samarbejdspartner en rolle i at få kontakt til nye,

² Se bilag 1

potentielle brugere. Der er ikke overraskende, stor sammenhæng mellem de cafeer, som ønsker flere etniske brugere og dem, der har taget initiativer til at få flere.³

Hvad enten cafeerne ønsker flere etniske brugere eller ej, så kommenterer de alle på betydningen af at have brugere med anden etnisk baggrund end dansk. Det bemærkes især, at det er med til at skabe en mangfoldighed og rummelighed, samt giver læring og forståelse i forhold til forskellige kulturer.⁴

Omvendt er cafeerne også opmærksomme på, at denne brugergruppe giver nogle udfordringer, der blandt andet handler om sprog- og kulturbarrierer, men også om tolerance brugergrupperne imellem:

...der er en tendens til at socialt udsatte blandt etniske danskere har lavere tolerance over for udlændinge.

Denne opmærksomhed på disse udfordringer det kan give at have etniske brugere, kan samtidig være forklaring på, at nogle af værestederne ikke nødvendigvis ønsker flere brugere med etnisk baggrund.⁵

Ovenstående understreger vigtigheden af at have en forstærket indsats overfor gruppen og at samarbejde og erfaringsudveksle, internt og eksternt, og samtidig have mulighed for at få hjælp til nogle af disse udfordringer – som dette projekt også giver mulighed for.

Frivillige

Hvor der ovenfor var fokus på brugerne, vil det næste have fokus på de frivillige. Af de 19 besvarelser i onlineundersøgelsen, er der samlet oplyst, at der er 529 frivillige⁶, hvilket i gennemsnit svarer til knap 28 frivillige pr. cafe/værested. Af de 529 frivillige, er det oplyst, at 32 har anden etnisk baggrund end dansk. Dette svarer til 6 %. De 32 frivillige med anden etnisk baggrund er fordelt på 11 cafeer.

Der ser således ud til at være sket en stigning i antallet af etniske frivillige igennem projektårerne. KSA's egne opgørelser viste, at andelen af etniske frivillige var:

³ De forskellige initiativer kan læses i bilag 2

⁴ Alle kommentarer kan læses i bilag 3

⁵ Se bilag 4

⁶ Der er i undersøgelsen ikke taget forbehold for de forskellige måder at opgive antallet af frivillige på. Flere af cafeerne medregner f.eks. mennesker i aktivering.

2004 = 2,8 % (december)

2006 = 3,6 % (juni)

2007 = 4,8 % (august)

2008 = 4,0 % (april)

I undersøgelsen blev cafelederne ligeledes spurgt, hvorvidt der er et ønske om, at flere af de etniske brugere bliver frivillige, og hertil svarer knap 70 %, at de har et sådant ønske. Af dem der svarer nej, er svaret hovedsagelig begrundet med de meget sparsomme ressourcer og kompetencer, målgruppen er i besiddelse af – specielt deres fysiske og psykiske formåen er begrænset. En cafe/værested begrundet afvisningen med, at de allerede har den ønskede fordeling af frivillige i forhold til at sikre harmoni og mangfoldighed. En anden cafe forklarer, at de udelukkende rekrutterer frivillige efter kvalifikationer og ikke efter etnisk baggrund. Se endvidere rapportens del 2 for en nærmere beskrivelse af denne problemstilling.

Rekruttering

Omkring 30 % af værestederne har taget initiativ til at få flere frivillige af anden etnisk oprindelse og ikke overraskende, er der sammenhæng mellem dem, der ønsker flere frivillige fra målgruppen og dem, der har taget initiativer. Dog har halvdelen af dem, der ønsker at rekruttere flere frivillige, ikke taget nogen initiativer til at få flere frivillige blandt de etniske minoritets brugere. Dette begrundes f.eks. med, at cafeen ikke har de nødvendige ressourcer eller tid, at cafeen er ny, at cafeen ikke har nogen brugere med anden etnisk baggrund end dansk.⁷ Af de 30 % af cafeerne, der har taget initiativer, er der stor variation i initiativerne, men de har alle udgangspunkt i en personlig kontakt, som blandt andet også ”tre-trins-strategien”, der er udviklet i projektet, lægger op til⁸.

I onlineundersøgelsen er alle cafeer blevet spurgt om, hvordan de generelt rekrutterer nye frivillige. Ud af de 20, som deltog i undersøgelsen, besvarede 19 spørgsmålet.⁹ Som det kan læses i bilaget, er den dominerende måde at rekruttere frivillige på, mund-til-øre metoden. Derudover svarer en del, at de annoncerer efter frivillig forskellige steder enten i form af opslag eller også via deres netværk. Kun én cafe svarede, at de generelt rekrutterede frivillige blandt deres brugere.

⁷ Se bilag 5 for alle svar

⁸ Se bilag 6 for de forskellige initiativer

⁹ Se bilag 7

I forlængelse af dette spørgsmål blev respondenterne også bedt om at beskrive eventuelle udfordringer, der kan være med at rekruttere frivillige blandt brugere. Her var svarene meget spredte, men et af svarene er godt dækkende for den generelle udfordring:

Nogle af vores brugere har ikke overskuddet til at deltage i frivilligt, socialt arbejde. Enten på grund af psykisk sygdom, misbrug eller fysisk nedslidning. Men det kan også være svært for en gæst at tage skridtet fra at være gæst til at blive frivillig. Men gruppen af frivillige er meget åbne for nye frivillige. Det er vigtigt for os, at man ikke lukker sig som gruppe.

Andre besvarelser omhandlede de kulturelle barrierer og de sproglige udfordringer.¹⁰ Se i øvrigt del 2 for en mere uddybende diskussion.

Selv om undersøgelsen viste, at det er en stor udfordring at rekruttere frivillige blandt brugerne, og at det ikke var den generelle metode, forekommer det dog, at der bliver rekrutteret blandt brugerne. Af de 11 cafeer, der har etniske frivillige, har 4 af cafeerne rekrutteret blandt de etniske brugere, og af de 32 frivillige, der har en anden etnisk baggrund end dansk, er i hvert fald 5 nuværende eller tidligere brugere, dvs. knap 15 %.

De cafeer som har rekrutteret frivillige blandt de etniske brugere fortæller ligeledes, at det er proces, der er foregået gradvist – de starter som ”almindelige” brugere, hvorefter de begynder at hjælpe til med små opgaver, som så langsomt udvikler sig til opgaver af mere frivillig karakter. Denne fremgangsmåde er godt i tråd med ”tre-trins-strategien”, der jo indledes med kontakt og tillid og derefter langsomt kan udvikle sig til frivillighed.

Dette viser i høj grad, at netop kontakt er et første skridt i bestræbelserne på at rekruttere frivillige blandt etniske minoriteter og endvidere, at initiativer, der er igangsat for at tiltrække etniske brugere, er en metode til på længere sigt at rekruttere frivillige. Et problem herved er dog, at nogle cafeer ikke har ”plads” til flere brugere og at nye brugere kun i begrænset omfang, vil resultere i nye frivillige.

¹⁰ Se bilag 8 for alle svar

Samarbejde og erfaringsudveksling

En anden, og måske mere indirekte vej, til at rekruttere frivillige med anden etnisk baggrund end dansk er gennem samarbejde og erfaringsudveksling med andre. Det vil sige at bruge hinandens erfaringer på området, men også i høj grad at bruge hinandens netværk. Cirka 60 % af respondenterne har samarbejdet eller erfaringsudvekslet med andre om det at arbejde med målgruppen. Ud fra besvarelsene kan vi se, at det ofte er internt i KSA, at samarbejdet foregår, men at der også bliver samarbejdet med eksterne parter – typisk andre frivillige organisationer, der på forskellig vis er involveret i flygtning/indvandrearbejdet.

Gode råd

Som nævnt indledningsvist forsøger denne evaluering også at fremstå som en form for virkningsevaluering, hvor gode og dårlige erfaringer bringes i spil. Omkring halvdelen af respondenterne til onlineundersøgelsen havde også valgt at give et godt råd om, hvordan man kunne øge interessen for frivillighed blandt etniske minoriteter. De kan læses i sin helhed i bilag 8, men mange af rådene handler om at oplyse og informere om integration og frivillighed og at vise mennesker respekt, anerkendelse, forståelse. I forhold til spørgsmålet om tiltag, der ikke virker, fik vi én tilbagemelding, hvori det blev påpeget, at *"det er vigtigt at kende og forholde sig til det mentale overskud og ambitioner på andres vegne"*.

Endelig gav den sidste del af onlineundersøgelsen mulighed for andre råd eller idéer, som ikke havde været formidlet i undersøgelsen. Rådene kan læses nedenfor.

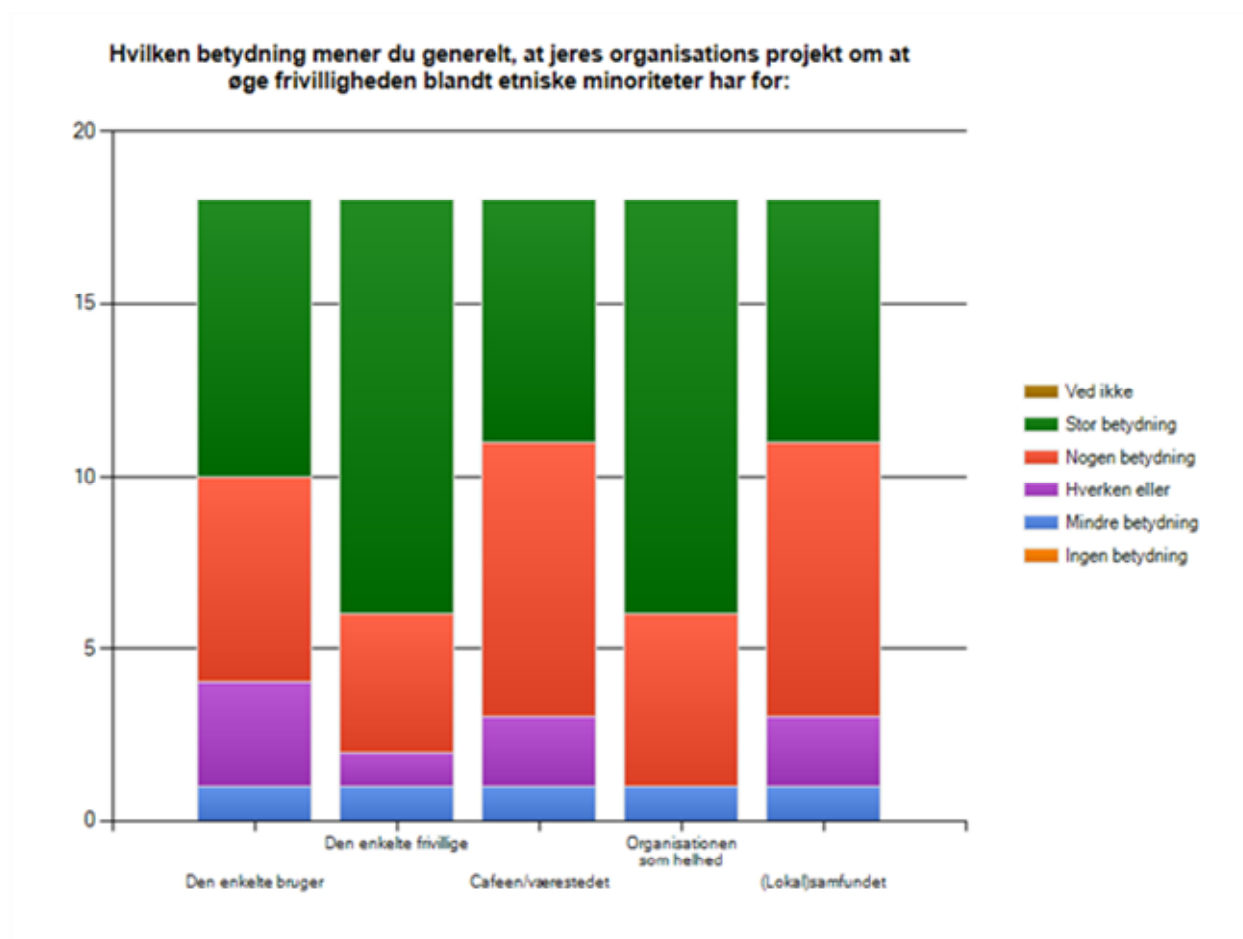
1. Det er vigtigt, at vi har hele tiden fokus på området i frivillighedsgruppen, da en del af de frivillige har vist sig at have fordomme mod mennesker med en anden hudfarve eller anden kultur. Vi prøver at have fokus på det, man vinder ved mangfoldigheden i vores samfund.
2. Man kunne undersøge traditionerne for frivillighed i andre lande/kulturer, og bruge denne viden i rekrutteringen
3. Det væsentligste i forhold til vores brugere er, at vi opfatter os selv facilitatorer og gemmer hjælpegenet. På den måde kan vi være parate, når brugeren er parat til at træde i karakter som frivillig.
4. Det kan være svært for socialt udsatte, ikke at bringe rangordener indenfor.

Betydning af projektet

I det foregående har det flere gange været nævnt, at der både er et behov for og en nødvendighed af at tænke integration i KSA. Projektet er i høj grad med til at fokusere på området og er samtidig med til at samle de erfaringer og viden, som de forskellige cafeer drager – og kan dermed give råd og vejledning til andre cafeer, der står med lignende udfordringer. Samtidig er KSA også med til at forholde sig til de omstillinger og ændringer, der er sket i samfundet og den ændring dette medfører for gruppen af sociale udsatte. KSA kan dermed være på forkant med de nye udfordringer.

Dette kommer også til udtryk i onlineundersøgelsen, hvor projektet tillægges megen betydning, som det fremgår af grafen nedenfor.

Besvarelsene viser, at cafelederne vurderer indsatsen som værende overvejende af nogen eller stor betydning både i forhold til brugerne, de frivillige, den enkelte cafe, organisationen som helhed og lokalsamfundet. Denne vurdering blev også udtrykt af de formænd for cafeerne, vi talte med i forbindelse med en udtalelse om, hvilken betydning indsatsområdet kan have for det omgivende

samfund. Her blev det især påpeget, at om end skridtene var små og målgruppen udfordrende, er det afgørende i integrationsøjemed at skabe en kultur omkring det at engagere sig og tage medansvar – at være ”*aktiv deltager frem for passiv modtager*”, at vise de gode eksempler og have gode rollemodeller. Og til dette er der brug for projekter, der tør.

Del 2. Opfølgning på målsætninger

I denne del af evalueringen vil vi kigge nærmere på projektets målsætninger, og prøve at komme lidt dybere ned i de problemstillinger, som er fremkommet gennem de forskellige delundersøgelser. Projektets formål er kort beskrevet:

- At øge antallet af frivillige danskere med anden etnisk baggrund end dansk
- At indsamle og formidle lederes og frivilliges viden
- At fremme samarbejdet lokalt mellem KSA institutioner og danskere med anden etnisk baggrund
- At skabe værdige kår for danskere med anden etnisk baggrund.

Nedenfor vil vi således fortolke det datamateriale, vi har haft til rådighed og vurdere, i hvilket omfang målsætninger er nået, set i lyset af områdets udfordringer.

Formål 1: Øge antallet af frivillige danskere med anden etnisk baggrund

Som tallene i rapportens del 1 viser, er KSA allerede nået langt i forhold til at nå den seneste målsætning om, at 6 % af de frivillige i cafeerne er danskere med anden etnisk baggrund end dansk. Der er imidlertid en række problemstillinger, der dukker op i forbindelse med ønsket og forventningen om at få flere frivillige med denne baggrund – og som har betydning i en vurdering af, hvilket ”potentiale” der er for at arbejde med målsætningen.

Et forhold drejer sig om brugernes personlige bagage. En stor del af brugerne har ikke overskud eller de menneskelige ressourcer, det kræver at være frivillig. Mange lider af post-traumatisk stress og andre psykiske sygdomme eller er på anden måde svækket af de oplevelser, de har med sig. Som en af lederne udtrykker det:

De etniske brugere har en misbruger-profil, men uden misbruget!

Disse brugere kommer i de sociale cafeer for at få fred og for at mødes med deres landsmænd og 'ligesindede'. De taler med hinanden, spiller kort, læser avis eller bare sidder. Nogle af brugerne kan godt inddrages ad hoc i mindre opgaver, som f.eks. lidt madlavning, fylde sodavand i køleskabet osv., men planlagte, fastlagte, strukturerede opgaver magter de ofte ikke.

Et andet forhold handler om kultur – og har mange facetter, som væver sig ind i hinanden. Blandt de etniske minoriteter finder vi grupper, der ikke ser frivillighed som et positivt element. Tværtimod finder de det ret tåbeligt at arbejde gratis og uden løn. De kommer groft sagt i cafeerne, fordi de kan lide stemningen og de lave priser – de er mænd på café. At servicere andre eller gøre rent og vaske op, er for nogle lavstatus (kvindearbejde?), og da mange af brugerne gennemlever en identitetskrise og har tabt status og identitet, opfattes frivilligheden derfor ikke som en attraktiv beskæftigelse.

Vi har i interviewene spurgt ind til opgaver og aktiviteter netop for at undersøge, om selve karakteren af opgaverne er en kilde til modvilje. Hvis opfattelsen er, at meget frivilligt arbejde på en eller anden måde handler om at servicere andre mennesker eller gøre rent, så kan det måske være attraktivt at involvere dem i opgaver, som har mere "mandekarakter"? Men selv om både forskning på området og cafeledernes erfaring viser, at "opgaver bestemmer køn", så fortæller cafelederne, at det generelt er en lang proces at vække brugernes interesse for aktiviteter. De vil dog gerne deltage i fester og sammenkomster mv., og mange er også interesseret i sang og musik.

De vil gerne underholdes, men de vil ikke "aktiveres". I dette spørgsmål adskiller de sig dog ikke væsentligt fra ressourcetsvage danskere. De springer heller ikke ud i aktiviteter. Man skal ikke forvente for meget af dem.

Selv om brugerne ikke indgår i de frivillige opgaver i den forstand, vi anvender begrebet i Danmark, bør man imidlertid ikke underkende, at de kun påtager sig mindre ad hoc opgaver. De har ganske givet få ressourcer, men selv mindre opgaver betyder, at de inddrages og involveres, hvilket på sigt måske kan føre til et større og dybere engagement. Problemstillingen åbner desuden op for noget større, som vi fra interviewene ved, bliver drøftet i nogle cafeer, nemlig hvor går grænsen mellem en frivillig og en bruger? Og hvad er den rigtige måde at opfatte frivillighed på? To relevante spørgsmål, som vi dog ikke har haft lejlighed til at forfølge i denne sammenhæng.

Under kulturproblemstillingen hører også det interne ”minoritetshierarki”. Fra samtaler med cafelederne erfarer vi, at nogle brugergrupper har et negativt syn på hinanden, hvilket betyder, at det at være frivillig – og dermed få en anden relation – vil være vanskeligt.

Hos os er det svært at rekruttere frivillige med anden etnisk baggrund, for hvis de ikke kommer fra brugergruppen er det et problem og hvis de gør, er det også et problem.

Et tredje kulturelt forhold er mand-kvinde problematikken. Generelt kan vi ud fra samtaler med cafelederne, der jo tæller mange etniske brugere konkludere, at mændene ikke er interesseret i frivilligt arbejde. Derimod ser det ud til, at kvinderne i højere grad er interesseret – det vidner de forskellige kvindeprojekter om. Blandt andet som i Århus, hvor kvindefester kan samle over 100 kvinder og børn eller de forskellige kvindenetværk, der enten er etableret eller forventes at blive det. Kvindernes engagement er dog ofte betinget og begrænset af deres mænds accept: De må ikke deltage, hvis der f.eks. er mænd til stede eller bestemte nationaliteter, som mændene ikke bryder sig om.

Frivilligparadokset

En stor del af den indsats, KSA udfører, er baseret på frivillighed. Denne frivillige indsats er en uundværlig ressource og nødvendig for, at cafeerne og værestederne kan fungere. Undersøgelsen peger dog på en række paradokser forbundet med frivilligheden i forhold til cafeernes brugere.

Et paradoks ligger i en begrænsning af tilgangen af frivillige – rekrutteret blandt brugerne. Denne begrænsning skal forstås ud fra, at netop en del frivillige også er brugere, som har brug for støtte i forskelligt omfang i modsætning til ”almindelige” frivillige. Disse såkaldte bruger-frivillige er ofte brugere, som har fået mere overskud og ekstra ressourcer og kompetencer, men som kan betragtes som værende i en proces, der tager dem væk fra at være ”socialt udsatte”, men stadig i en situation, hvor de har behov for støtte. Det betyder, at nogle af disse frivillige ligeledes kræver ressourcer – hvilket igen stiller krav til andre frivilliges ressourcer. På nogle væresteder vil der derfor være en grænse for, hvor mange af disse bruger-frivillige man kan inddrage.

Paradokset bliver måske forstærket af, at et af projektets grundpræmisser netop er, at frivilligheden kan være en genvej til at øge selvværdet og meningsfuldheden for brugere med anden etnisk baggrund end dansk. Men da en stor del af brugerne er så resourcesvage, som mange cafeer har beskrevet, er de

måske ikke i stand til at blive frivillige? De skal trods alt kunne rumme sig selv, før de kan rumme andre.

Imidlertid er det oplagt at tage udgangspunkt i brugerne af de sociale cafeer og væresteder, da det er denne gruppe, man allerede har kontakt med. Projektet er dog som sådan ikke afgrænset til brugerne, men er også rettet mod danskere med anden etnisk baggrund, der ikke allerede har relationer til KSA. Som det blev beskrevet i rapportens del 1, er langt hovedparten af de frivillige (85 %) netop rekrutteret ”udefra”, og her kan det umiddelbart se ud, som om der er et større potentiale.

Men er dette også et paradoks? For det er vores indtryk, at disse frivillige i langt højere grad er ressourcestærke – og faktisk velintegrerede. Er de i givet fald målgruppen for projektet, der jo har til formål at styrke integrationen, forbedre selvværdet og kvalificere til at indgå i det danske arbejdsmarked? Vi har dog ikke haft mulighed for at spørge ind til deres profiler, så det er mere et spørgsmål end en konstatering. Men problemstillingen er interessant, idet denne gruppe måske ikke er et mål i sig selv, men kan være et middel eksempelvis ved at fungere som rollemodeller.

Frivillige med anden etnisk baggrund er egentlig mere ressourcestærke end en tilsvarende dansker, fordi de barrierer, de skal overvinde for at blive frivillig, er langt større end danskeres.

Imidlertid er det vores indtryk, at vejen til at blive frivillig for brugerne generelt er en lang proces, og for de etniske brugere er den ofte endnu længere, fordi de har flere og mere komplekse problemer at slås med. I evalueringen har vi imidlertid mere nøgternt målt på, hvor mange der er blevet frivillige – og ikke på, hvor mange, der så at sige er kommet et trin op ad ”frivillighedsstigen”. Hvor de går fra at være hjælpeløse til at have overskud til at hjælpe andre. Dette forhold vil være interessant at forfølge.

Formål 2: Formidle/udveksle viden

Et centralt formål med projektet er at få indsamlet og udvekslet den erfaring, der findes blandt ledere og frivillige i KSA med, hvordan danskere med anden etnisk baggrund end dansk kan indgå i det frivillige sociale arbejde. Der er ikke et kvantitativt mål for dette formål, men det er et område, der generelt bliver arbejdet godt med, som det også fremgår af rapportens del 1.

Fra interviewene ved vi, at videns- og erfaringsudvekslingen også foregår på KSA ledermøder – både i det store forum, men især i det lille lederforum. Erfaringerne *bliver* delt internt, men der er også et ønske om at blive bedre til at diskutere emnet i et bredere forum (med alle medarbejdere?). Ud over netværkslignende formidlingsaktiviteter findes de formidlingsopgaver, der ligger i projektet i kraft af projektlederen. Der er igennem årene holdt foredrag og ydet konsulentbistand – primært inden for rammerne af de sociale cafeer og væresteder – og taget kontakt til nuværende og potentielle nye samarbejdspartnere. Disse initiativer er beskrevet i forskellige statusrapporter og orienteringsnotater og vil ikke således ikke blive gengivet nærmere her.

Senest er der udgivet et metodehæfte ”Integration og samspillet i frivilligrupper – erfaringer, metoder og anbefalinger”, der som titlen angiver netop formidler erfaringer om og giver en række anbefalinger blandt andet til rammer og strukturer, der kan støtte op om integration og inddragelse af danskere med anden etnisk baggrund end dansk i KSA’s forskellige institutioner.

Hvis vi kigger på formålet med evalueringsbriller på, er der en række forhold, der udfordrer (en optimal) videns- og erfaringsudveksling. Det ene forhold handler om, at projektet har at gøre med en meget bred målgruppe med mange forskelligartede problemstillinger. Som beskrevet ovenfor er brugergrupperne forskellige mht. personlige ressourcer og kompetencer, kulturel baggrund og holdninger – og i forhold til, hvor de er i livet og hvor de skal hen! Det gør det naturligvis mere kompliceret og stiller krav til strukturerne og metoderne omkring formidling og vidensdeling. Men det udfordrer også projektets fokusområder, for som vi ser projektet orienterer det sig både mod integration og mod frivillighed. Spørgsmålet er, om det i virkeligheden er to så forskelligartede størrelser med to forskellige tilgange, at det bør holdes adskilt? Flere af cafelederne har den holdning, at projektet vil have større gennemslagskraft, hvis fokus var rent på integration frem for på brugerne som potentielle frivillige.

...men erfaringer er, at flere cafeer ikke ønsker at samarbejde om projektet. Hvis det havde været et integrationsprojekt havde det været bedre og mere succesfuldt.

Et andet forhold, der spiller ind på målsætningen om at formidle og vidensudveksle har netop at gøre med den interesse eller relevans, der blandt KSA’s cafeer er for den del af indsatsområdet/projektet, der handler om at øge frivilligheden. Der er ingen tvivl om, at cafeerne mener, at det er vigtigt, at der bliver taget hånd om disse mennesker, som det også fremgår af del 1, men når det kommer til handling lokalt, er der mange forbehold. Som det også blev beskrevet i det foregående, er der cafeer, der har

ingen eller kun få brugere med anden etnisk baggrund end dansk – og der giver det selvfølgelig ikke mening. Men selv blandt cafeer med mange brugere af anden etnisk baggrund end dansk kan man spore en vis resignation. Det er ikke fordi, der ikke bliver taget initiativer, men cafeerne løber ind i en lang række vanskeligheder, som især har med manglende ressourcer at gøre – primært hos de pågældende brugere, men også internt i cafeerne. Og det har at gøre med brugernes kulturelle baggrunde og syn på frivilligheden.

Det tager nok en generations tid, inden begrebet frivillighed er integreret. Jeg tror ikke, at der er nogen genveje – ting tager tid.

I forlængelse heraf blev det af flere af interviewpersonerne bemærket, at hvis der skal være flere frivillige med anden etnisk baggrund end dansk, vil der også skulle etableres flere arbejdsområder og ansættes mere personale, for at cafeerne skal kunne rumme dem.

Formål 3: Fremme samarbejdet lokalt

Projektets tredje formål handler om at fremme samarbejdet mellem de lokale cafeer og danskere med anden etnisk baggrund end dansk. Dette formål er ikke eksplicit formuleret, men omhandler de forskellige tiltag og initiativer – her bredt forstået, der finder sted for at udbrede kendskabet om og rekruttere til frivilligt socialt arbejde over for målgruppen.

Blandt KSA's cafeer og væresteder, der deltog i spørgeskemaundersøgelsen, har knap hver tredje taget konkrete initiativer til at få flere frivillige blandt etniske minoriteter. Initiativerne er forskelligartede, men dækker blandt andet over uformelle samtaler med brugerne, kulturelle arrangementer og fester samt samarbejdsrelationer med relevante kommunale/private aktører og etniske miljøer. Alle med det formål at skabe kontakt til de etniske minoriteter og skabe interesse for frivilligheden.

Inden for dette formål ligger også de (hverve)metoder, der er udviklet i projektet af projektlederen: 1. tre-trins-strategien og 2. samarbejdsaftalen. **Tre-trins-strategien** går ud på først at skabe kontakt til en person for at invitere vedkommende til et kulturelt arrangement. Når kontakten er etableret, handler næste fase om at skabe tryghed og tillid, men også om at give vedkommende et reelt udbytte, f.eks. i form af viden, et socialt netværk eller gode oplevelser. I tredje fase, når der er skabt de rigtige rammer, opfordres vedkommende til at tage aktiv del i det frivillige sociale arbejde. **Samarbejdsaftalen** går ud

på, at der etableres en ”kontrakt” mellem en dansk familie og en etnisk minoritetsfamilie for ad den vej at skabe kontakt og bygge bro til det danske samfund – og til det frivillige sociale arbejde. Samarbejdsaftalen anvendes i café Jydepotten i Grindsted.

I interviewet med cafelederne spurgte vi til metoderne for at få viden om, hvorvidt og hvordan metoderne kan anvendes i cafeerne. Fra lederne og fra de interne statusbeskrivelser er det vores indtryk, at metoderne primært anvendes systematisk af projektlederen – de er ikke aktuelt blevet indoptaget lokalt som en bevidst handling. Men som tidligere omtalt i første del er det i praksis ofte den fremgangsmåde, der bliver brugt.

Netop det lokale er et forhold, der bliver nævnt i interviewene, som værende af betydning for udbredelsen af metoderne. F.eks. bemærkes det, at i Grindsted, hvor Jydepotten ligger – og som benytter sig af ’samarbejdsaftaler’ – er der stor opbakning fra lokalsamfundet. I Gellerup derimod, er det oplevelsen, at de lokale nærmere har en *”bysamfundsmentalitet”*, og af den grund ikke bakker op om lokale projekter i samme grad. Dette har naturligvis en betydning for, hvordan en metode som samarbejdsaftalen umiddelbart kan udbredes.

Formål 4: Skabe værdige kår

Hvor formål 1-3 på forskellig vis har frivilligheden som omdrejningspunkt, handler projektets fjerde formål overvejende om at skabe værdige kår for danskere med anden etnisk baggrund end dansk.

Vi har i evalueringen ikke fulgt dette område så nøje, men ud fra vores besøg, samtaler og generelt kendskab til KSA, er det vores vurdering, at målopfyldelsen er meget høj. Cafeerne er rigtig gode til at skabe rum og gode kår for mennesker – uanset graden af udsathed, uanset graden af ”danskhed”, uanset graden af eget udbytte. Cafeerne tilbyder et fællesskab, og det fællesskab er åbent for alle, også for dem, der egentlig ikke søger eller har behov for det: *”Her er højt til loftet”*, som en af lederne udtrykte det.

Vi tolker ligeledes de udtalelser, lederne kommer med om betydning af at have etniske brugere/gæster, som udtryk for, hvor højt rummeligheden og værdigheden vægtes. Mange beretter, at det netop er vigtigt at inkludere og tage sig af disse mennesker for at skabe et mere mangfoldigt, rummeligt og forstående samfund – både i den store målestok (i Danmark) og den lille (på cafeerne).

Opsamling og konklusion

Evalueringen viser, at de fire målsætninger, der er opstillet i projektet overordnet set er nået.

Ifølge undersøgelsen har KSA's cafeer og væresteder opnået de 6 % frivillige med anden etnisk baggrund end dansk, der er en af målsætningerne. Der er dog en vis usikkerhed forbundet med tallet, da omkring 30 % af caféerne ikke har deltaget i undersøgelsen og det er ikke helt klart, om andre medarbejdergrupper også er inddraget i opgørelsen af frivillige. Men som tallene viser, har de knap 70 % der har deltaget i undersøgelsen nået målet om de 6 %.

Målsætningen om at indsamle og formidle leders og frivilliges viden, er også opnået. Dette begrundes vi med, at der dels foregår en vidensdeling i de forskellige netværk i organisationen og dels deltager projektlederen i mange af de initiativer og aktiviteter, der sættes i gang på området. Dette har stor betydning, da den pågældende cafe derved får sparring og viden fra projektlederen – og projektlederen får praktisk erfaring og viden, som igen indgår i ”videnskredsløbet”, dvs. der samles og formidles viden løbende. Derudover er der fornyeligt udgivet et metodehæfte, hvor projektets erfaringer, metoder og anbefalinger er samlet. Dette hæfte har blandt de interviewede cafeledere fået en positiv modtagelse. Trods den opnåede målsætning efterlyser cafelederne dog også mere vidensdeling på området – specielt inden for cafeledernetværket.

Projektets tredje formål omhandler samarbejde lokalt. Dette formål er ikke ekspliciteret formuleret, men ud fra de initiativer, aktiviteter og metoder, der tidligere er blevet omtalt, er dette formål nået. Det betyder dog ikke, at alle caféer og væresteder har opnået eller været involveret i målsætningen, men at projektet samlet set har arbejdet systematisk med formålet.

Det sidste formål om at skabe værdige kår for målgruppen er et af de områder, hvor KSA står rigtig stærkt. Værdigheden gælder alle de besøgende i cafeerne og værestederne og dermed også de etniske minoriteter. Her er en mangfoldighed og der er plads til alle.

Evalueringen viser overordnet, at de fire målsætninger er indfriet og at der forsat arbejdes med og udvikles på området. Der er behov for denne fortsatte – og gerne forøgede – samlet indsats, der også tager hensyn til de store forskelle, der er mellem de forskellige cafeer og væresteder. Evalueringen har vist, at der er mange udfordringer i arbejdet med den målgruppe de etniske minoriteter udgør. Det er en lang proces at opnå og udvikle metoder, der gør cafeerne og værestederne i stand til at rekruttere

flere frivillige med anden etniske baggrund end dansk – og samtidig kunne arbejde med målgruppen som både brugere og frivillige.

Projektet er i høj grad med til at sætte fokus på området, ved at udvikle, samle og formidle viden til hele organisationen. Erfaringer det øvrige samfund også kan drage nytte af.

Bilag

Bilag 1 Har I et ønske om at få flere brugere med anden etnisk baggrund end dansk? Hvorfor ikke?

1. Vores målgruppe er Kuwait-kurdiske kurdere
2. Mangfoldighed og alkoholmisbrugere er vores overskrifter i caféen
OG: Vi har 100 gæster om dagen - ikke 100 i alt men mange flere, og ca. 35% er m. anden etnisk herkomst.
3. Ville gerne have svaret "ved ikke". Der er mange gæster og "balancer" indfinder sig. Alle er velkomne så længe de ikke skubber andre ud. Det er vores opgave at signalerer ordentlighed og ikke hoppe med på snævertsynede generaliseringer som gruppen ofte er udsat for.
4. Der er en fin ligevægt mellem forskellige målgrupper pt.
5. Det er vigtigt, at også danske udsatte oplever, at Livsværkstederne er et dækkende tilbud til dem. Passer til befolkningssammensætningen i Gellerup
6. fordi kommunen er meget opmærksom på at stedet skal være målrettet alkohol misbrugere

Bilag 2 Har I konkret taget nogle initiativer, for at få flere brugere med anden etnisk oprindelse end dansk, de sidste 5 år?

1. Vi er aktive med at tage konkret kontakt med dem og invitere dem med til diverse arrangementer og aktiviteter
2. Kontakt til det lokale sprogcenter, samt Frederiksberg Kommunes Integrations afdeling. Vores folder afspejler nu også flere etniske grupper på billederne.
3. Café Værestedet har et 4 årigt projekt, som er bevilget fra socialministeriet. I dette projekt har der været 8 deltagere af anden etnisk oprindelse end dansk
4. Kontakt med sagsbehandlere i kommunen der arbejder med disse brugere
5. Kvindefest specielt målrettet kvinder af anden etnisk oprindelse
6. Forsøgt at holde kontakten med en iransk kvinde via telefon og besøg
7. Kommunens integrationsmedarbejder bruger vores café til åben rådgivning én gang ugentligt.
8. vi vil gerne fastholde de etniske grupperinger vi har. Det har vi bl.a. gjort ved at inddrage dem som gæstekokke Det har givet et anderledes og mere nuanceret syn på de forskellige

Bilag 3 Hvilke fordele kan det give for en cafe/værested at have brugere med anden etnisk baggrund end dansk?

1. bredere social forståelse og gensidig respekt for hinanden gennem kendskab til personer frem for en gruppe
2. Det er vigtigt, de bliver socialiseret i det danske samfund

3. At skabe og fremme mellemfolkelig forståelse; et positivt møde mellem etniske danskere og etniske minoriteter, kristne og muslimer, og overordnet at fremme integrationen
4. mangfoldighed og at klientellet afspejler samfundet som det ser ud "udenfor"
5. Det er utroligt vigtigt, at vores steder afspejler den mangfoldighed, som der er i befolkningen. Og det er meget vigtigt, at de etniske danskere kan lære etniske nydanskere at kende i et rart fællesskab til gavn for alle.
6. Mere rummelighed.
7. Det giver både brugere, frivillige og ansatte en større viden om og indsigt i andre kulturer. Hvilket øger rummeligheden i forhold til mennesker af anden etnisk oprindelse end dansk. Og fordommene mindskes, når man kender nogen med en anden kulturel baggrund end ens egen
8. Mange af vores brugere med anden etnisk baggrund har aftenarbejde. De bliver lidt rollemodel for vores andre brugere som oftest er på overførselsindkomst. Vores andre brugeres rummelighed i forhold til "gruppen" vurderer jeg til at være bedre end den almindelige danskers. Vores brugere har lov at være her som de er og ligeså etniske brugere.
9. Læring om andre kulturer, respekt om andre kulturer, Danmark har borgere med mange forskellige baggrunde.
10. lære andre kulturer at kende
11. En afspejling af det danske samfund. Udvikler forståelse og tolerance, med pædagogisk hjælp
12. At målgruppen bliver bred og de personer med anden etnisk baggrund får socialfaglig hjælp
13. Det giver større mangfoldighed, og vores danske brugere får kendskab til fremmede og udviser derigennem større tolerance overfor mennesker med anden etnisk baggrund end dansk
14. -den gode stemning
-respekt og gensidighed
-oplevelse af den værdifulde forskellighed
-kendskab til flere kulturer og kulturers værdisæt
-åbenhed i forhold til valg og prioriteringer
15. Variation, netværksdannelse på tværs af kultur - sikre den del af en social opgave.
16. det kan opløse den i pressen unuancerede dækning af konflikter ml. gammel og nydanskere, at man kan på forskellige niveauer kan møde og forholde sig til hinanden i en uformel og tryk atmosfære
17. nye ideer, besvarelse på nogle spørgsmål andre brugere måtte sidde med, anderledes mad
18. det kan være med til at fremme rummeligheden
19. kulturel forståelse
20. eks. mad fra andet kultur, forståelse for forskelligheder

Bilag 4 Hvilke udfordringer kan det give for en cafe/værested at have brugere med anden etnisk baggrund end dansk?

1. sprogbarrierer. Misforståelser. Bekæmpelse af spirende racisme

2. lære om deres kultur
3. At håndtere mødet mellem etniske danskere og etniske minoriteter. At der er tendens til at socialt udsatte blandt etniske danskere har lavere tolerance overfor udlændinge; og at der også på nogle caféer/væresteder er større fokus på at yde omsorgsarbejde overfor etniske danskere
4. integrationsvanskeligheder, da vi vil ha´ at "de" skal være som "os, og vi kan ikke forstå, at de ikke melder sig til arr. og ikke kommer kl. dit og dat. Men "de" har en helt anden kulturel baggrund og anderledes behov for fællesskab med hinanden og kender ikke foreningskultur, kalender og aftaler.
5. Man skal være klar til at støtte processen, og kunne tage svære emner op, så som hvis nogen i huset udtrykker sig fordomsfuldt omkring andre etniske grupper end deres egen (eller andre fordomme - omkring socialt udsatte.)
6. Motiveringsarbejde for at fremme kendskab til hinandens baggrund (danskere og etniske med anden baggrund imellem)
7. At de spørgsmål, der bliver stillet til personer med anden etnisk oprindelse end dansk, respekterer personens privatsfære og kulturelle normer

Vi møder mange som ikke kender deres rettigheder, og som har svært ved at gebærde sig i det system. En del har store sprogvanskeligheder, specielt lidt ældre brugere. Nogle enkelte kan ikke læse eller skrive på eget sprog. Venner eller yngre brugere hjælper her ofte med oversættelse.
8. Vi har en bisidder Peter, som hjælper med papirer økonomi, inkassosager, opholdstilladelse ect. Endvidere har vi Dansk Flygtningehjælp som har café og rådgivning i vores hus hver torsdag aften. Dem henviser vi en del til.
9. information og viden til danskere om andre kulturer.
Arbejde med at udtrykke sig på andre måder end med sprog.
10. sproget – kultur
11. Der kan opstå konflikter p.g.a. manglende forståelse. Som ofte ikke noget der har med etnisk tilhørs forhold at gøre, men med social baggrund. For andre der har det socialt svært kan det ofte blive begrundet i etniske forhold i stedet for social baggrund som det rettelig burde være.
12. Det kan give udfordringer i forhold til konflikter grundet kulturbarriere
13. Der kan være sproglige barrierer, og der kan være kulturelle barrierer, f.eks. i forhold til mad.
14. kommunikationen er altid en udfordring. Sproget er isoleret set ofte en barriere. Så opgaven er også at se mulighederne for at kommunikere med kroppen. Nærvær og tilstedeværelse virker altid og er forudsætnings for at læringspotentialet springer ud.
15. Primært sprog.
16. det kan skræmme svage dele af målgruppen væk, da det bedste kommunikationsmiddel, sproget, ikke er fælles. det ukendte kan være angstprovokerende for svage mennesker
17. Det er en udfordring, at have flere forskellige nationaliteter sammen med forskellige baggrund/syn
18. kulturelle udfordringer, manglende forståelse for tro, kvindesyn m.m.
19. maden og de forventninger de etniske har til den hjælp vi kan yde. så det handler for os om at få afstemt forventninger og muligheder.
20. sproglig udfordring
mad

Bilag 5 Hvorfor har I ikke taget nogen initiativer?

1. Har ikke ressourcer til det
2. Vi har ikke synes behovet har været der.

Det aktuelle initiativ er løbende at vi spørger om evt. ledige fra arbejdsmarkedet har lyst til at være en del af vores frivilliggruppe. Frivillighed er et ukendt begreb for de fleste af vores etniske brugere. De forstår ikke at der er nogen, som vil arbejde gratis.
Til gengæld har vi haft etniske brugere i forskellige ordninger med jobcenteret, 3 stk. det seneste år. Her arbejder de på lige fod med de frivillige.
3. Vi er i et landområde, hvor der ikke er nogle steder der er rettet mod disse borgere
4. der kommer for få
5. Tidspres
6. Vi har for tiden ikke brugere af anden etnisk baggrund, der har ressourcerne til at blive frivillige.
Vi er beliggende i en landkommune, der ikke har så mange fremmede i byen
7. Vi er stadig en helt ny café (1 år gammel) - men den tid kommer også for os.
8. for mange udlændinge som kommer i "stærke", lukkede grupper, kan presse den svage del af målgruppen væk
9. Det ved jeg ikke helt. byen har ikke så mange.
10. vi har heller ingen tiltag for at få flere etniske danskere
11. se spm. 8
12. vi mangler ikke frivillige

Bilag 6 Hvilke initiativer/aktiviteter har I taget?

1. personlig kontakt til besøgende med anden etnisk baggrund og ligeledes bedt de allerede kendte om at lade det spredes
2. Bl.a. at nogle af brugerne er begyndt i højere grad at deltage i ugentlig madlavning; at vi gennem større brugerindflydelse har skabt større incitament for brugerne til at tage ansvar og være med til f.eks. at lave mad, deltage i rengøring og oprydning; deltage i planlægning af udflugter mm.
3. snakker med vores gæster m. anden etnisk herkomst og har været heldige ad den vej at rekruttere fire somaliere som frivillige
4. Samarbejde med kommunen, deltagelse i kommunens integrationsdag, samt at have foldere ude hvor der kunne være nogle etniske nydanskere, som fik set dem.
5. Vi har haft 8 personer med anden etnisk oprindelse end dansk i det 4 årige projekt fra socialministeriet

Kvindefester
6. netværk og samarbejde med etniske foreninger
netværk med boligforeninger og boligsociale rådgivninger
aktiviteter med brugerne kreative og sociale

Bilag 7 Hvordan rekrutterer I generelt jeres frivillige medarbejdere?

1. mund til mund metoden er den mest effektive. Nogle bliver henvist til os via kommunens sagsbehandlere
2. Annonce og gennem nogen som kender nogen.
3. Opslag på uddannelsesinstitutioner, gennem netværk
4. mund til mund - og mange folk i ordninger som bliver frivillige
5. Gennem 'mund til mund' - vi har fået en del frivillige gennem kommunen, idet nogle af de borgere som har fået førtidspension, har fortsat som frivillige. Kirken har også en rolle at spille i forhold til at anbefale det frivillige arbejde.
6. gennem kommunen, Kvinfor, frivilligcenter, daghøjskole og enkelte kommer fra gaden.
7. Via annoncer i ugeavisen eller via ansatte/frivilliges netværk
8. Hyppigst mund til mund til mund metoden
9. De frivillige henvender sig selv
10. mund til mund- gennem foredrag og kirkelige kredse
11. Hjemmeside, aviser, god pr omtale
netværk med etniske foreninger
arrangementer/fester for kvinder
annoncering på frivilligjob.dk
12. frivillighed som opfølgning på et aktiveringsforløb
netværk i forhold til det almindelige foreningsliv,
netværk i forhold til uddannelsesinstitutioner
virksomhedsnetværk
13. Ved at folk kommer ind fra gaden eller ved at nogen kender nogen, der kender nogen.....
14. Spørger til folk der viser interesse, - samt at andre frivillige tager folk med.
15. mund til mund, henvender sig selv i caféen
16. mund til mund - og så henvender vi os personligt
17. via mund til mund metode
18. vi bruger hos os ikke frivillige men fritidsmedarbejdere, som aflønnes.
19. blandt vores brugere

Bilag 8 Har I nogle gode ideer/råd til, hvordan man kan øge interessen for frivillighed blandt etniske minoriteter?

1. Tag meget konkret kontakt. Vær tydelige. Vis respekt og anerkendelse
2. At informere om integration; at oplyse om omsorgsarbejde; at de føler sig velkomne i caféerne; at de kan være med til at 'gøre en forskel'
3. Forklare dem hvad de får igen - også i forhold til at skulle videre på arbejdsmarkedet er det et plus i Dk, at ha været i gang som frivillig hos

os.

4. At der bliver fortalt mere om forenings Danmark i skolerne, samt på ungdomsuddannelser. Og at der er foldere som fortæller etniske nydanskere om muligheden for at lære sproget hurtigere ved at lave frivilligt, socialt arbejde. Og integrationen går jo begge veje, så man får et stort udbytte ved at lære nye kulturer at kende.
5. Via oplysning der, hvor personer med anden etnisk oprindelse end dansk færdes f.eks. kulturelle foreninger, i boligforeninger med mange beboere af anden etnisk oprindelse end dansk, sprogskoler, virksomheder med mange ansatte med anden etnisk oprindelse end dansk osv.
6. Snakke med dem, - være sammen med dem.
7. Ingen
8. fokusere på hvad pågældende gerne vil bidrage med
Lade talenterne folde sig ud
9. Man skal møde dem som medmennesker, lytte til dem og give dem plads til at slappe af og være sig selv, så de oplever, at der også er brug for dem i caféen - og i det danske samfund.
10. at få de etniske minoriteter, som alle over en kam gerne vil have kontakt med danskere, til at forstå at frivilligt arbejde sammen med danskere kan være en rigtig god indgangsvinkel til en tættere kontakt med danskere